

**Diaconale werkgroep Oost-Europa van de
Protestantse Gemeente Oranjestraat in LUNTEREN**

Beleidsplan 2025 - 2030

Versie Januari 2025

Inhoud

1. Inleiding

- 1.1. Opdracht
- 1.2. Geschiedenis en huidige situatie
- 1.3. De nieuwe zuster gemeente
- 1.4. Onze relatie met de zuster gemeente

2. Visie, Missie en Doel

- 2.1. Visie
- 2.2. Missie
- 2.3. Doel

3. Voorgenomen beleid voor 2025 – 2030

- 3.1. Opbouwen van de contacten
- 3.2. Informatie naar de gemeente
- 3.3. Verlenen van steun
 - 3.3.1. Vormen, capaciteitsopbouw, tijdpad
 - 3.3.2. Concrete vormen van ondersteuning

4. Verwerven van middelen

- 4.1 Financiële middelen
- 4.2 Organisatorische middelen
- 4.3 Personele middelen

5. Overleg met de Diaconie

1. Inleiding

In dit inleidende hoofdstuk van dit beleidsplan wordt onze opdracht, de geschiedenis en huidige situatie, de nieuwe zuster gemeente en onze relatie met deze zuster gemeente besproken.

1.1 Opdracht

De Diaconale werkgroep Oost-Europa (DOE) beschouwt haar werk als een onderdeel van de roeping van onze kerk, de Protestantse Gemeente Oranjestraat te Lunteren om missionair en diaconaal bezig te zijn, in dit geval buiten de grenzen van Nederland in Moldavië.

In dit beleidsplan bespreekt de Diaconale werkgroep van genoemde kerk haar visie, doelstellingen en globale plannen voor de jaren 2025 - 2030. Aan de hand van dit beleidsplan zal jaarlijks bij de begroting voor het volgende jaar een activiteitenplan worden gepresenteerd.

De Diaconale werkgroep Oost-Europa (DOE) verricht haar werk in nauwe samenwerking met de zuster gemeente in Step-Soci behorend tot het werkterrein van de daar werkzame predikant. Dit betekent in de eerste plaats dat er goed geluisterd wordt naar de wensen en behoeften van onze zusters en broeders aldaar. De werkgroep is zich daarbij bewust van de sociale en culturele verschillen tussen Lunteren (West-Europa) enerzijds en Step-Soci (Oost-Europa) anderzijds. De werkgroep voert haar activiteiten uit namens de Protestantse Gemeente Oranjestraat van Lunteren. De werkgroep valt formeel onder de Diaconie van deze kerk en werkt nauw samen met deze rechtspersoon.

1.2 Geschiedenis en huidige situatie

De vroegere Hongarije Commissie en de latere Roemenië Commissie hebben gedurende een reeks van jaren ervaring opgedaan met ondersteuning van kerken in Oost-Europa. Onze kerkelijke gemeente begon in de jaren zeventig met gemeentecontacten in Dunakeszi bij Budapest in Hongarije. Begin 90-er jaren werden de contacten verlegd naar Cserefalva bij Tirgu Mures in Roemenië. Sinds 2005 werkte de commissie in Sanmartin of Szentmarton e.o. in het district Cluj in Roemenië. Vanaf 01-01-2025 werkt de Diaconale werkgroep Oost-Europa (DOE) Lunteren samen met Comunitatea Religioasă Biserica Creștină Evanghelică Baptistă Sfânta Treime (Heilige Drie-eenheid) in het dorp Step-Soci, regio Orhei, Moldavië. Diaconale activiteiten zijn steeds het beginpunt van het werk van de Commissie geweest. In Cserefalva onderkende de Commissie dat behalve ondersteuning van diaconale activiteiten en educatie van jonge mensen ook economische activiteiten de gemeenschap, en daardoor ook de kerk, ten goede kunnen komen. Het veekrediet en de microkredieten voor onder andere tunnelkassen zijn daar ontwikkeld en effectief gebleken. In Sanmartin zijn op basis van de verworven ervaring en inzichten in Cserefalva geleidelijk diaconale, economische en educatieve activiteiten ontplooid en uitgebouwd. Tweejaarlijkse jeugduitwisselingen waren een belangrijke activiteit binnen het educatieve programma geworden. Genoemde ervaring van en in onze gemeente over een vijftigtal jaren heeft tot goodwill geleid zowel in onze gemeente als daarbuiten voor het werk van de werkgroep.

Bij het afronden tegen 2005 van de financiële contacten met de Reformatorische gemeente van Cserefalva bij Tirgu Mures is er omgezien naar een gemeente elders in Roemenië waar de hulp voor de naasten meer noodzakelijk was. In 2005 heeft de Roemenië Commissie namens de Gereformeerde Kerk PKN van Lunteren contact gelegd met de kerk van Szentmarton e.o., niet ver van Cluj-Napoca in Transsylvanie. De eerder verworven kennis en ervaring kon op deze manier worden ingezet bij het opbouwwerk in deze kerkelijke gemeente. De Reformatorische gemeente Szentmarton (de Hongaarse benaming voor het dorp dat in het Roemeens Sănmartin heet) en omstreken behoren tot het arbeidsveld van ds. Tibor Orban. Het contact met deze gemeenten werd afgesloten tijdens de heropening van de kerk van Noszoly na een mooie periode van samenwerking.

Er is een brede kring van personen betrokken geraakt bij Szentmarton e.o. In 2006/2007 is er een pastorie gebouwd in Szentmarton met brede steun vanuit de aannemerswereld van Lunteren. Ook is er ten behoeve van de plaatselijke kerk in Szentmarton een Multifunctioneel Centrum, een soort dorpshuis, tot stand gekomen. In Noszoly, de op één na grootste gemeente, is er ook een dergelijk gebouw verrezen.

Er zijn vanuit Lunteren verschillende bezoeken aan de gemeente in Szentmarton geweest, volwassenen van daar zijn hier geweest, en er was sinds 2011 sprake van een tweejaarlijkse jeugduitwisseling. Vanaf 2015 komt er jaarlijks een groep gemeenteleden uit de zustergemeente naar de Betuwe gereisd om peren- en appels te plukken. Zij werden de zondagen dat zij hier waren gastvrij ontvangen in onze gemeente.

Deze laatste groep hopen we nog steeds te ontmoeten tijdens het appels- en perenplukken.

1.3 De nieuwe zustergemeente

Step-Soci (Moldavië) is een dorp dat bestaat uit 2 dorpen. Het ligt 3 km ten noorden van Orhei en heeft een lengte van 7 km. Volgens de volkstelling van 2014 wonen er 2095 mensen en zijn er ongeveer 250 kinderen in het dorp.

De eerste christenen waren een familie, Iacob en Maria Cebotari (1939). Na de Tweede Wereldoorlog is Iacob gedeporteerd naar Siberië. Hij keerde terug en bleef de zondagse diensten bijwonen in Orhei. Er was een kleine kerk met Victor Melnic als voorganger.

In 1989 begonnen Gheorghe Gheorghian en zijn gezin het evangelisatiewerk met de mensen van Step-Soci. Met deze mensen begon de eerste kerk in dit dorp.

In 2011 verhuisde de familie Tcaciuc Edward en Lilia naar het dorp en begon met kinderen te werken. Lilia is lerares Roemeens en Engels op de plaatselijke school.

De christenen van Step-Soci zijn altijd bij elkaar gekomen in de huizen, maar in 2007 was het mogelijk om een kleine kerk te bouwen in een oud huis.

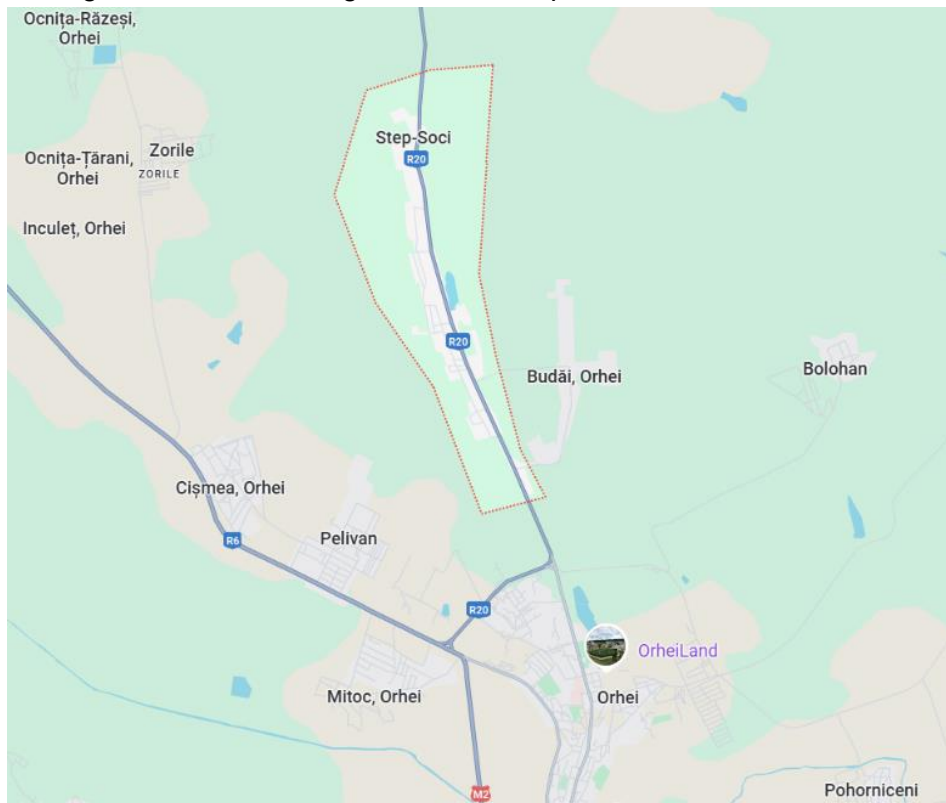
Omdat het huis vrij oud was en de gemeente begon uit te breiden, werd er begonnen met de bouw van een centrum waarin de kerkdiensten kunnen worden gehouden.

Het stuk land werd geschonken door Lena Craciun, tot nu toe een actief lid van de kerk. De bouw begon in 2016, maar verliep erg moeizaam door gebrek aan geld.

Op dit moment is alleen de begane grond bijna klaar.

Omdat de oude kerk in Step-Soci beschadigd is en het te gevaarlijk is om in het gebouw samen te komen, gingen alle leden naar de kerk in het naburige dorp Budai.

Plattegrond/kaart van het gebied rond Step-Soci, Moldavië

1.4 Onze relatie met de zustergemeente

Vragen waar de Diaconale werkgroep Oost-Europa voor staat zijn:

- Wat kunnen wij voor elkaar betekenen als gemeenten van Christus (wederkerigheid)?
- Welke vormen van ondersteuning zijn nodig en waar (welke behoeften aan steun)?
- Hoe kunnen wij onze praktische ondersteuning optimaal inzetten (hoe doe je het)?
- Hoe wordt capaciteitsopbouw zodanig bevorderd dat onze zustergemeente in Moldavië op termijn zelfstandig verder kan (eindigheid van de financiële relatie)?

2. Visie, missie en doel

In dit hoofdstuk komen de Visie, missie en het doel van de Diaconale werkgroep Oost Europa (DOE) aan bod.

2.1 Visie

De werkgroep geeft mede vorm aan de missionaire en diaconale opdracht van onze kerk.

De activiteiten van de Diaconale werkgroep dienen zodanig vorm te krijgen dat

- zichtbaar is dat er vanuit het christelijk gebod van naastenliefde wordt gewerkt;
- er bemoediging van uitgaat voor onze zusters en broeders in Moldavië;
- het in alle bescheidenheid gebeurt ('acht de ander uitnemender dan jezelf');
- er kansen ontstaan voor de leden van de zustergemeente in termen van persoonlijke en sociaal economische ontwikkeling in een omgeving waar geleefd wordt met oog voor het communistische verleden van 1948-1992 en de sociaaleconomische achterstand t.o.v. de rest van ruraal Moldavië;
- er op basis van gelijkwaardigheid, en waar mogelijk wederkerigheid, gewerkt wordt aan gemeentebouw.

2.2 Missie

De missie van de Diaconale werkgroep Oost-Europa (DOE) is het concretiseren van uitingen van verbondenheid tussen de Protestantse Gemeente Oranjestraat te Lunteren en een verwante kerkelijke gemeente in Oost-Europa. Dit is sinds 2025 Step-Soci. (regio Orhei) in Moldavië.

2.3 Doel

De Diaconale werkgroep Oost-Europa (DOE) heeft de volgende doelstellingen:

- 'oog en oor' zijn van de Protestantse Gemeente Oranjestraat van Lunteren betreffende de contacten tussen de kerkelijke gemeenten van Lunteren en Step-Soci;
- het bevorderen en onderhouden van de onderlinge communicatie tussen (leden van) de beide kerken;
- het creëren van een breed draagvlak zowel binnen als buiten kerkelijk Lunteren voor het werk van de werkgroep in Moldavië bij jong en oud (toelichting: de ervaring leert dat ook velen buiten onze kerkelijke gemeente graag meewerken aan dit mooie werk);
- het vergaren en verspreiden van informatie en inzicht betreffende elkaars situatie;
- het aanmoedigen en ondersteunen van initiatieven en plannen in Step-Soci om tot een structurele verbetering van zowel het kerkelijke gemeente-zijn als op sociaal en economisch gebied te komen, evenals het, op verzoek, ondersteunen van de uitvoering van deze initiatieven zoals het ondersteunen van gemeente-opbouw, kadervorming en faciliteren van accommodatie. De Diaconale werkgroep Oost-Europa (DOE) kan gebruik maken van persoonlijke inzet en financiële en materiële middelen om haar doelstellingen te bereiken.

3. Voorgenomen beleid voor 2025 - 2030

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op activiteiten waarop de Diaconale werkgroep Oost-Europa (DOE) zich de komende jaren wil concentreren.

3.1 Opbouwen van de contacten

Er zijn regelmatige contacten tussen Lunteren en Step-Soci en wel tussen leden van de Diaconale werkgroep Oost-Europa (DOE) en Lilia Tcaciuc en gemeenteleden in Step-Soci. De werkgroep realiseert zich dat een gemeenschappelijke taal een belangrijke schakel is en stimuleert daarom het leren van de Engelse taal in Step-Soci.

De werkgroep legt periodieke werkbezoeken af aan Step-Soci, meestal een keer in het voorjaar en een keer in het najaar en wel om de wederzijdse contacten te onderhouden en gezamenlijk de vorderingen van diverse initiatieven en activiteiten door te nemen. Tijdens het bezoek in het najaar komt ook de financiële ruimte voor het volgend jaar en de besteding van middelen van het afgelopen jaar aan de orde.

Bezoeken van gemeenteleden uit Moldavië aan Lunteren vinden doorgaans plaats in het kader van beleidsoverleg en activiteiten.

3.2 Informatie naar de gemeente

De werkgroep ziet het als haar taak gemeenteleden in Lunteren regelmatig te informeren over de kerkelijke activiteiten in Moldavië en over de voortgang en ontwikkeling van lopende projecten.

Voor deze informatieverstrekking gebruikt de werkgroep de volgende middelen:

- a. Kerkblad Contact (maandelijks)
- b. Website van de Protestantse Gemeente Oranjestraat Lunteren
- c. Elektronische nieuwsbrief van de gemeente.
- d. Mogelijkheden in de Lunterse Krant en, eventueel, andere regionale bladen
- e. Korte mededelingen tijdens kerkdiensten (beamer, gesproken)
- f. Rechtstreekse informatie gericht aan de diaconie en/of de kerkenraad
- g. Een jaarlijkse relatie-avond met een 30-40-tal directe of indirecte medewerkers van de Diaconale werkgroep Oost-Europa (DOE) om elkaar te informeren over het werk van de Commissie en de plannen voor de nabije toekomst en om de onderlinge band te verstevigen. De avond wordt “ingelijst” met drie gangen van een Hollandse maaltijd.
- h. Overige mogelijkheden zoals een radio-interview (Ede-FM).

Hieruit vloeien de volgende activiteiten voort:

- Maandelijks kopij aanleveren voor “Contact”, zo mogelijk met foto’s.
- Adressenbestand opbouwen.
- ‘Updaten’ van de website.

- De pers, in het bijzonder de Lunterse Krant, inschakelen bij speciale acties.
- Bij speciale acties en gebeurtenissen de mogelijkheid benutten om korte mededelingen uit te reiken of te tonen bij de beamer berichten tijdens de morgendiensten.
- Het beleggen van een informatieavond, het ontwikkelen en uitreiken van speciale folders. Ook mogelijkheden van een korte presentatie voor, tijdens of na erediensten, kunnen worden benut.

3.3 Verlenen van steun

In dit hoofdstuk worden de verschillende vormen van steun besproken alsmede de capaciteitsopbouw en het daarbij behorende tijdpad, vervolgens de concrete vormen van ondersteuning.

3.3.1 Vormen, capaciteitsopbouw en tijdpad

Vormen

Voor wat betreft de te verlenen steun wordt onderscheid gemaakt tussen verschillende vormen: Leren van elkaar: Wat betekent het vandaag christen te zijn?

Ondersteuning van de kerkelijke gemeente van Step-Soci in algemene zin, hetgeen zich manifesteert in verschillende vormen van diaconaal werk;

Financiële ondersteuning van individuen en/of gezinnen in Step-Soci met als oogmerk het welzijn in de vorm van gezondheid en besteedbaar inkomen in het dorp te verhogen. De verwachting is dat ook de kerkelijke gemeente daarvan de vruchten zal plukken.

Los van deze structurele vormen van hulpverlening kan er zich een situatie voordoen die om acute noodhulp vraagt. Behoudens noodhulp is het beleid van de werkgroep dat steun zo veel mogelijk een structureel effect moet hebben.

Capaciteitsopbouw

Er is in de afgelopen periode ervaring opgedaan met capaciteitsopbouw in onze zuster gemeente met personen die verantwoordelijk zijn voor de verkoop van hulpgoederen (opbrengst voor de lokale kerk) en beheer en onderhoud van gebouwen. Verder is het van belang dat gecommuniceerd kan worden in een gemeenschappelijke taal door jong en oud. Engels wordt het meest hiervoor gebruikt.

Tijdpad

De werkgroep verwacht dat het ontwikkelingsproces in onze zuster gemeente tijd vergt. Ieder jaar houden we een evaluatie, zodat beide gemeenten uit kunnen spreken of er aanpassingen wenselijk zijn binnen het samenwerkingsverband. In 2029 overleggen we of het wenselijk is om de samenwerking na 2030 voort te zetten en zo ja, in welke vorm. Dit overleg vindt plaats zowel in Step-Soci als in Lunteren.

3.3.2 Concrete vormen van ondersteuning

Geloofsoverdracht aan kinderen, pubers, volwassenen

- Hoe doen we dit in beide gemeenten?
Wat kunnen we van elkaar leren?

Diaconale ondersteuning

- De groeten van de gemeenteleden uit Lunteren, in het kader van de actie “Omzien naar elkaar” hopen we voort te zetten in Step-Soci. In overleg gaan we op zoek naar een geschikte donatie aan de ontvangers van de groet.
- Waar nodig kan de werkgroep ook andere materiële steun verlenen. Uitgangspunt is daarbij dat deze steun noodzakelijk is, gevraagd wordt door de bevolking en ondersteund wordt door een kerkelijke commissie aldaar waarbij uitgangspunt is dat het resultaat zoveel als mogelijk ten goede komt aan de gehele gemeenschap. Er zijn bijvoorbeeld positieve ervaringen met het zenden van gebruikte kleding, beddengoed en computers. De omvang van de transporten is beperkt en de kerkelijke gemeenschap profiteert van de opbrengst van de verkochte goederen.
- Jaarlijks zijn er door de jeugdclubs van de Protestantse gemeente Oranjestraat enveloppen of tasje gevuld voor de schooljeugd daar. Ook de kinderen in Step-Soci en omgeving die niet naar school gaan in het dorp worden bij deze actie betrokken.
- Gezondheidszorg. Er is behoefte aan gezondheidszorg. In overleg zoeken we gezamenlijk naar de juiste zorg op de juiste plaats.
- Gebouwen. Het kerkelijk gebouw in Step-Soci is nog niet volledig afgebouwd. De prioriteit van de gemeente van Step-Soci ligt bij het afbouwen en in gebruik nemen van de verschillende zalen in het nieuwe kerkgebouw. In eerste instantie wordt de kerkzaal gebruiksklaar gemaakt en daarna ruimten voor bijeenkomsten van allerlei groepen. Zo nodig zal hulp geboden worden bij het tot stand komen van bruikbare ruimten in dit kerkelijke gebouw.
- Andere vormen van rechtstreekse diaconale hulp die door de werkgroep ondersteund worden en waarvan de gehele gemeenschap profiteert.
- Organisatie diaconie. De organisatie die diaconaal werk in de praktijk brengt, door aandacht te geven aan ouderen, zieken, behoeftigen en jongerenopvang, heet Asociația Emanuel. (A.O. Centrul pentru Copii si Tineret Emanuel din satul Step-Soci, rl.Orhei). In de praktijk beheert het bestuur van de Asociația deze bijdrage van waaruit geldelijke steun wordt gegeven. Jaarlijks wordt hiervan mondeling verantwoording afgelegd aan de voorzitter van de DOE of diens plaatsvervanger.

4. Verwerven van middelen

De werkwijze van de Diaconale werkgroep Oost-Europa (DOE) is in de afgelopen jaren veranderd. Veel activiteiten van de DOE hielden vroeger verband met het verzamelen van tweedehands materiaal en het vervoer daarvan naar onze zustergemeenten. De materiële hulp vanuit Nederland is inmiddels sterk verminderd. De werkgroep heeft toegang tot een opslagruimte waar een beperkte en gerichte verzameling van goederen in afwachting van transport kan worden bewaard.

4.1 Financiële middelen

Met de actie “Omzien naar elkaar” wordt op persoonlijke wijze meegeleefd met gemeenteleden in Step-Soci. Dit plan gaat vergezeld van een financiële bijdrage van Lunterse gemeenteleden waarmee diaconale activiteiten voor de gehele gemeenschap in Step-Soci worden bekostigd.

Er wordt van de diaconie van de Protestantse gemeente Oranjestraat van Lunteren een jaarlijkse financiële ondersteuning voor het diaconale werk in Step-Soci ontvangen.

De werkgroep tracht door diverse acties extra fondsen te verwerven. De 'perenpluk actie' in de Betuwe m.b.v. vele vrijwilligers is daar een geslaagd voorbeeld van. Deze acties leveren een substantiële financiële bijdrage aan het werk van de werkgroep.

Voor grotere projecten wordt door publiciteitsacties meer lokale aandacht gemobiliseerd zodat de fondsenwerving op een bredere basis kan steunen.

Asociația

4.2 Organisatorische middelen

De Diaconale werkgroep Oost-Europa (DOE) kijkt wat haar eigen organisatie betreft met een open blik naar mogelijkheden om uitdagingen die vanuit onze zustergemeente op ons afkomen aan te kunnen pakken. Daarom probeert de werkgroep aansluiting te vinden en ideeën op te doen bij andere organisaties en verbanden die vanuit Nederland gericht zijn op steun aan Moldavië (of Oost-Europa).

- Een voorbeeld hiervan is het Christelijk Platform Oost-Europa (CPOE). Dit houdt ook in dat de commissie open staat voor samenwerking met lokale initiatieven.
- De werkgroep doet voor transporten van goederen een beroep op een samenwerkingsverband van vrijwilligers die een vrachtwagen exploiteren.
- De werkgroep onderhoud contacten met stichting “Hart voor Moldavië” om van elkaar te leren en elkaar van dienst te zijn.

4.3 Personele middelen

Binnen de Diaconale werkgroep Oost-Europa (DOE) is er sprake van een bestuur. Onderstaande lijst is een overzicht van het bestuur begin 2025.

Voorzitter: Harry van Ramshorst

Penningmeester: Herman Schreuder en Bureau Spelt
Secretaris: Ina van de Vendel
Leden: Zsuzsanna Békefi
Betsy Schreuder
Teunis van de Zandschulp
Paul Koolstra

Telefoonnummers + mailadres:

Voorzitter, secretaris, penningmeester: Harry van Ramshorst: 06-13392654, Ina van de Vendel: 06-46347118 of mvendel@wxs.nl en Herman Schreuder: 06-30286781

Organisatie van activiteiten: alle leden.

Voor informatie, acties of geldwerving kan contact worden opgenomen met de commissieleden: Harry van Ramshorst, Herman Schreuder, Zsuzsanna Békefi, Paul Koolstra, Ina van de Vendel, Teunis van de Zandschulp en Betsy Schreuder.

Website: www.pglunteren.nl/commissies rubriek Diaconale werkgroep Oost-Europa (DOE)

Bankrekening van de Diaconale werkgroep Oost-Europa (DOE):

NL48 RABO 0337500312 ten name van:

Diaconie van de Gereformeerde kerk (PKN) te Lunteren

5. Overleg met de diaconie

Overleg van de Diaconale werkgroep Oost-Europa (DOE) met de diaconie van PGO Lunteren heeft de volgende kenmerken:

- De jaarlijkse begroting voor het volgende jaar en de balans- en resultatenrekening over het afgelopen jaar van de Diaconale werkgroep Oost-Europa (DOE) gaan eerst voor goedkeuring langs de diaconie voordat deze gepubliceerd worden.
- De voorzitter van de diaconie ontvangt de notulen van elke vergadering van de Diaconale werkgroep Oost-Europa (DOE).
- Voorgenomen beleid van de Diaconale werkgroep Oost-Europa (DOE) waar belangrijke gevolgen aan verbonden kunnen zijn wordt eerst besproken met de diaconie alvorens tot besluitvorming wordt overgegaan.
- De voorzitters van de diaconie en de Diaconale werkgroep Oost-Europa (DOE) komen periodiek bij elkaar om elkaar te informeren over lopende zaken.